

СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ КРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Відновлення макроекономічної стабільності в Україні виступає передумовою отримання результатів економічних та соціальних реформ, що проводяться протягом останніх років. Вирішення завдань, спрямованих на зміцнення конкурентоспроможності української економіки, підвищення ефективності використання виробничих ресурсів, науково-технологічного потенціалу, соціальних стандартів, потребують запровадження перспективного планування.

В контексті глобалізації актуальною залишається проблематика стратегічного планування, що дозволяє визначити адекватне прогнозування макроекономічних показників економічного та соціального розвитку країни на довгостроковий період та базується:

- на застосування єдиних підходів до організації процесу державного стратегічного планування та ефективності функціонування системи державного стратегічного планування, встановлені процедур для досягнення цілей державного стратегічного планування;

- узгодженості документів, які покладено в основу державного стратегічного планування, удосконалені методології їх розроблення та забезпечення доступності, включаючи звітність про їх виконання;

- результативності показників державного стратегічного планування, проведенні моніторингу та оцінки виконання визначених завдань, застосуванні засобів і методів досягнення мети з найменшими витратами ресурсів;

- отриманні загальнодержавних інтересів та врахуванні інтересів територіальних громад і суб'єктів господарювання, партнерстві та тісній співпраці учасників державного стратегічного планування;

- відповідальності учасників державного стратегічного планування за ефективність виконання завдань та заходів.

Основними елементами, які є невід'ємною частиною стратегічного планування, виступають: вірогідні показники доходів, фінансове забезпечення видатків та встановлення їх граничних обсягів, розгляд прогнозних показників за декілька сценаріями, проведенням їх моніторингу та здійснення постійного контролю за макроекономічною ситуацією.

Середньостроковий план пріоритетних дій Уряду України на 2018-2020 року висвітлює стратегічне бачення розвитку суспільства та економіки, що пов'язуються з прогнозованістю образу майбутнього та консолідацією суспільства, визначенням пріоритетів на перспективу, середньостроковим бюджетним плануванням та проектним управлінням [1].

Орієнтовані основні прогностичні макропоказники економічного і соціального розвитку України на 2018-2020 роки розроблені за трьома сценаріями та ґрунтуються на аналізі економічного розвитку країни в цілому та за секторами економіки, припущеннях щодо впливу зовнішніх та внутрішніх факторів, пов'язаних з зовнішньоекономічною ситуацією та ціновою кон'юнктурою.

За першим сценарієм передбачається активне впровадження економічних і соціальних реформ, інноваційно-інвестиційної моделі розвитку виробництва, трансформаційних процесів у сфері охорони здоров'я, освіти, соціального захисту населення тощо.

Другий сценарій ґрунтується на більш оптимістичних очікуваннях щодо адаптації бізнесу до змін економічних умов, залучення суттєвих зовнішніх інвестицій, зростання соціальних стандартів та більш динамічного зрушення соціальних показників.

Третій сценарій враховує нестійкість тенденції світової економіки та негативний вплив зовнішніх умов на фінансові можливості реформування галузей.

Наведені сценарії економічного розвитку за ступенем оптимізму характеризуються як оптимістичний, поміркований та песимістичний, та розраховані з урахуванням прогнозу Міжнародного валютного фонду, Світового банку, Європейського банку реконструкції та розвитку, Міжнародного рейтингового агентства Moody's тощо [2].

С метою уникнення некоректних макроекономічних показників важливо враховувати вплив зовнішніх та внутрішніх чинників на функціонування економіки в Україні:

- цінову кон'юнктуру на ключових світових товарних ринках вітчизняного експорту, розширення торговельного співробітництва з країнами ЄС, зростання економік основних торгівельних партнерів України;

- внутрішній споживчий попит, стабільність на валютному ринку, внутрішні ціни, капітальні інвестиції тощо.

Поряд з цим, на поточну економічну ситуацію впливають інтеграційні процеси, що спонукають до концентрації внутрішніх резервів та виявлення матеріальних і фінансових ресурсів.

На виконання показників стратегічного планування може вплинути ряд факторів, що виникають внаслідок зміни:

- макроекономічної ситуації, пов'язаної з послабленням або посиленням глобальних економічних умов та умов торгівлі, що впливають на надходження від експорту та впливають на коливання валютного курсу, цін на товари;

- становища державних підприємств, показники діяльності яких можуть відхилятися від запланованих;

- надходжень від приватизації державних активів нижче очікуваних, виплат за боргом, умовних зобов'язань у вигляді державних гарантій;

- інших фінансових ризиків, які через неможливість передбачення їх виникнення не були включені на момент розрахунку середньострокового прогнозу до витрат [3].

В цьому контексті, доцільно здійснити певні кроки, що передбачають:

- удосконалення податкового законодавства в частині створення спрощеного алгоритму оподаткування, формування системи податкового контролю, посилення відкритості та прозорості адміністрування податків;

- розбудову системи державного інвестування та розвиток інвестиційного ринку, запровадження моніторингу інвестиційної діяльності, розробку критеріїв оцінки інвестиційних програм;

- ефективне управління державними фінансами та ризиками державного боргу, підвищення рівня прогнозування, провадження результатів бюджетного менеджменту та коригування бюджетного законодавства.

Отримання позитивного макроекономічного ефекту та ефективного використання фінансових ресурсів в Україні потребує ретельного вивчення ризиків та факторів, що впливають на показники економічного і соціального розвитку.

Список використаних джерел:

1. Володимир Гройсман, Середньостроковий план пріоритетних дій Уряду до 2020 року.-презентація.-Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://www.slideshare.net/volodymyrgroysman/2020-74237613>

2. Кулицький С. Оцінки ймовірного розвитку української економіки на перспективу [Електронний ресурс] / С. Кулицький // Україна: події, факти, коментарі. – 2018. – № 1. – С. 41-54. – Режим доступу: <http://nbuvip.gov.ua/images/ukraine/2017/ukr1.pdf>

3. Про Основні напрями бюджетної політики на 2018-2020 роки. [Електронний ресурс] : Проект Постанови Верховної Ради України. – Електронні текстові дані. – Режим доступу :<https://w1.c1.rada.gov.ua>. – (дата звернення : 07.12.2018). – Назва з екрана.